

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Управління Служби безпеки України в Чернігівській області
Слідчий відділ

вул. Шевченка, 28, м. Чернігів, 14013, тел./факс (04622) 3-05-69, тел. (0462) 65-52-90
www.ssu.gov.ua e-mail: slid_chg@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001757

№ _____

На № _____

від _____

ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру у вчиненні кримінального правопорушення

м. Чернігів

«13» вересня 2023 року

Слідчий у кримінальному провадженні – слідчий СВ УСБУ в Чернігівській області Подорван Ольга Олександрівна, розглянувши матеріали кримінального провадження № 42022272130000029 від 14.06.2022 за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши достатність доказів для повідомлення особі про підозру, керуючись ст.ст. 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Доржу Орлана Мергеновича, 24.10.1992 року народження, громадянина російської федерації, уродженця Республіки Тива Російської Федерації (більш точне місце народження не встановлене, військовослужбовця 55-ї окремої мотострілецької бригади у складі збройних сил Російської Федерації (в/ч 55115), проживаючого за адресою: військове містечко, м. Кизил, Республіка Тива Російської Федерації

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України (порушення законів та звичаїв війни), а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням та іншому порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення,
у вчиненні якого підозрюється Доржу О.М.:

З 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами

ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. 07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

24.02.2022 Указом Президента України №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р. ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Згідно з ч. 1 ст. 4 Женевської Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про ратифікацію Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року про захист жертв війни» від 03.07.1954 (далі – Конвенція), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Згідно зі ст. 27 Конвенції, особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв.

Відповідно до ст. 31 Конвенції Жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

Статтею 32 Конвенції передбачено, що Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що

перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Стаття 147 Конвенції визначає перелік серйозних порушень норм міжнародного гуманітарного права, а відповідно законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, якими є: такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричиняють великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Частиною 2 ст. 75 Додаткового протоколу до Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977, ратифікованого із заявою Указом Президії Верховної Ради УРСР №7960-XI (7960-11) від 18.08.1989 (далі – Протокол I) визначено, що заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів: а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: а.1) вбивство; а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні; а.3) тілесні покарання; а.4) каліцтво; б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі; с) взяття заручників; d) колективне покарання; і е) погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій.

Частиною 1 статті 77 Протоколу I визначено, що діти користуються особливою повагою, і їм забезпечується захист від будь-якого роду непристойних посягань. Сторони, що перебувають у конфлікті, забезпечують захист і допомогу, які їм потрібні з огляду на їх вік або з будь-якої іншої причини.

У результаті вищезазначених подій, значна частина території Чернігівської області, починаючи з 24.02.2022, знаходиться під постійним обстрілом з різного виду озброєння з боку підрозділів Збройних Сил та інших військових формувань Російської Федерації.

Так, військовослужбовці Збройних Сил Російської Федерації, в тому числі 55-ї окремої мотострілецької бригади 2-ї армії Центрального військового округу, в якому проходив військову службу за контрактом Доржу Орлан Мергенович, з 05.03.2022 тимчасово зайняли с. Вікторівка Чернігівського району Чернігівської області (далі – с. Вікторівка).

05.03.2022, близько «15» год. «00» хв., Доржу О.М. незаконно проник на територію приватного домогосподарства за адресою: с. Вікторівка, вул. [REDACTED], [REDACTED], де підійшов до приміщення погребу, в якому перебували

цивільні особи [REDACTED], [REDACTED],
та малолітні [REDACTED], [REDACTED] року народження,
[REDACTED], [REDACTED] року народження.

Доржу О.М., будучи одягнутий у формений одяг військовослужбовця збройних сил російської федерації та озброєний автоматичною зброєю, усвідомлюючи перебування у погребі осіб, з метою імітації вибуху гранати кинув на сходи погребу попередньо знайдену на території домогосподарства металеву каструлю, яка під час падіння спричинила значний гуркіт, після чого висловив погрозу вбивством гранатою особам, які перебували у погребі.

Надалі, Доржу О.М., змусивши таким чином [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] вийти з погребу, здійснив їх особистий обшук, після чого, розуміючи, що останні є цивільними особами, діючи всупереч вимог ст. ст. 27, 31, 32, 147 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ч. 2 ст. 75, ч. 1 ст. 77 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977, користуючись своєю фізичною перевагою та наявністю автоматичної зброї, що у своїй сукупності унеможливлювало вчинення цивільним населенням, у т.ч. потерпілими, активного опору його протиправним діям, реалізуючи умисел на незаконне ув'язнення та жорстоке поводження з цивільним населенням, усвідомлюючи низьку температуру повітря навколишнього середовища (від - 0,4° С до 1,7° С), малолітній вік [REDACTED], [REDACTED], а також те, що приміщення погребу не обладнане вентиляційними засобами доступу свіжого повітря, не має штучного та природнього освітлення, систем обігріву, водопостачання та водовідведення, без облаштованих спальних місць, вбиральні, засобів приготування їжі, перебуває в антисанітарних умовах та непридатне до нормального тривалого перебування в ньому людей, у тому числі дітей, залякуючи [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] наведеним у їх бік автоматом, примусово відвів їх у погреб площею 9,2 кв. м, після чого зачинив за допомогою навісного замка двері вказаного приміщення ззовні та залишив територію домогосподарства.

Своїми протиправними діями Доржу О.М., умисно вчинив незаконне ув'язнення цивільних осіб [REDACTED], [REDACTED], малолітніх [REDACTED], [REDACTED] 05.03.2022, у період часу з «15» год. «00» хв. по «22» год. «00» хв, поєднане із жорстоким поводженням, яке виразилось у триманні потерпілих в умовах, які є несумісними з повагою до людської гідності, чим порушив закони та звичаї війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

З огляду на викладене, Доржу Орлан Мергенович підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 438 КК України (порушення законів та звичаїв війни), а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням та іншому порушенні законів та

звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Слідчий СВ УСБУ в Чернігівській області

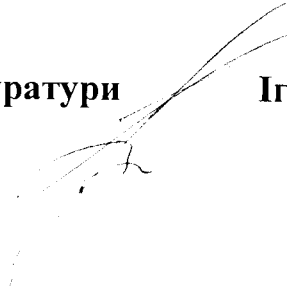

Ольга ПОДОРВАН

ПОГОДЖЕНО

Прокурор Корюківської окружної прокуратури

«13»09.2023

Ігор КОНДРАТЮК

Права підозрюваного:

Відповідно до ч. 3 ст. 42 Кримінального процесуального кодексу України підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з дотриманням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Окрім того, на всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право, у передбачених КПК України випадках, укласти угоду про примирення з потерпілим, або укласти угоду про визнання винуватості з прокурором.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру, пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

«___» _____ 2023 року _____

Повідомлення про підозру вручив:

Слідчий СВ УСБУ в Чернігівській області

Ольга ПОДОРВАН